

Franckesche Stiftungen zu Halle

Grammatica Telugica.

Schultze, Benjamin

Madras, 1728

Caput VII de Particulis

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

[urn:nbn:de:gbv:ha33-1-225228](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:gbv:ha33-1-225228)

CAPUT VII

de

Particulis

Particulae in hac Lingua nihil habent difficultatis, sunt enim ita ordinariae, ut observatae semel Regulae, nullam propterea pariant exceptionem.

De Postpositionibus

Quas in Lingua latina Praepositiones vocamus, haec in Lingua Telugica rectius Postpositiones dicimus, namque ut iam constat, et hic videre licet, Illae plerumque et Pronominibus et Verbis et Nominibus Substantivis in fine annectuntur.

ఆత్మలందు	Atmalonu	In anima
ఆత్మనుండి	Atmanunddi	Ex anima
ఆత్మనుంబు	Atmanunski	Ex, l. ab anima
ఆత్మతోను	Atmatonu	Cum anima
ఆత్మదగ్గర	Atmadaggara	Apud animam
పట్నంసమీపంగారు	Patnam samipamgaru	Prope urbem
పట్నం లంపల	Patnam lopala	Inter urbem
పట్నంకి లంపల	Patnanki lopala	Intra urbem

ಪಟ್ಟಂಬೆಲನು	Putnambeitana	Extra urbem
ಪಟ್ಟಂಬೆಲಿಕಿ	Putnambeitiki	Extra urbem
ಮುರಿವಿವಿಡುವಿಂದ	Kurisi pitamida	Super sella
ಮುರಿವಿವಿಡುಕಿಂದ	Kurisi pitakinda	Intra Sellam
ಮುರಿವಿವಿಡುಅಂಜು	Kurisi pitantzuna	Juxta sellam
ಸಂತೋಷಂವಂತ	Santoschamjata	Per gaudium
ಸಂತೋಷಂಕೊಸಂ	Santoschamkosam	Propter gaudium
ಸಂತೋಷಾಶಿಕಗಂನು	Santoschanikigana	Propter gaudium
ಸಂತೋಷಾಂನಿಕೊಂ	Santoschanikonni	Mediante gaudio
ಸುಲಕ್ಷಣಂಕಂಗಳಂನು	Panulaparakamganu	Secundum opera
ಕೊಯಲಲೆಕ	Krijaluleka	Sine operibus
ಕಂಪುಕುಮಸುವೆ	Shawukumunupe	Ante mortem
ಕುಪ್ಪಾಂಕಿವೆಸಕ	Dukkānikinēnaka	Post tristitiam
ಕುಪ್ಪಾಂಕಿವಿರಂಧಂಗಳಂನು	Patschanikiwirodangaru	Contra amorem
ಕುಂಟಿಕಿ ಯೆಡುರುಗಂನು	Jattiki eduruganu	In regione domus
ಕಬ್ಬರಮುಮಂತ್ರಂಕೊಸಂ	Dabbaramugantram	Ob rationem
ಗಂನು	kōsamganu	mendacij

De A dverbis

A dverbia sunt duorum generum, quædam primitiva
et quædam derivativa. Derivativa formantur vel ex Nō,
minibus Substantivis vel a Verbis

ನೇಡು	Nēdu	Hodie
ನೇತಿಕಿ	Nētiki	Idem
ನಿನ್ನಾನು	Ninnānu	Hieri

మొంపైన	<i>Munnanu</i>	<i>Nudius tertius</i>
రెపు	<i>Repu</i>	<i>Cras</i>
రెపటికి	<i>Repatiki</i>	<i>Idem</i>
యల్లుండ్డి	<i>Ellunddi</i>	<i>Perendie</i>
యల్లుండికి	<i>Ellundiki</i>	<i>Idem</i>
యక్కడ	<i>Ikkada</i>	<i>Hic</i>
యక్కడికి	<i>Ikkadiki</i>	<i>Huc</i>
అక్కడ	<i>Akkada</i>	<i>Ibi</i>
అక్కడికి	<i>Akkadiki</i>	<i>Illuc</i>
యక్కడ	<i>Ekkada</i>	<i>Ubi</i>
యక్కడికి	<i>Ekkadiki</i>	<i>Quorsum</i>
అవతల	<i>A^{au}watala</i>	<i>Ultra</i>
అవతలికి	<i>Awataliki</i>	<i>Uterius</i>
లొపల	<i>Lopala</i>	<i>Intus</i>
లొపలికి	<i>Lopaliki</i>	<i>Idem.</i>
బయటను	<i>Baitanu</i>	<i>Foris</i>
బయటికి	<i>Baitiki</i>	<i>Foras</i>
యక్కడను	<i>Ekkadanu</i>	<i>Ubiq</i>
యక్కడలేదు	<i>Ekkadaledu</i>	<i>Nusquam</i>
యక్కడనైనను	<i>Ekkadaneinaru</i>	<i>Urguam</i>
యక్కడనుండు	<i>Ikkadanunshi</i>	<i>Hinc</i>
అక్కడనుండ్డి	<i>Akkadanunddi</i>	<i>Istkin</i>
మీద	<i>Mida</i>	<i>Desuper</i>
మీది	<i>Midaki</i>	<i>Idem</i>
కింద	<i>Kindda</i>	<i>Inferne</i>

కిం ద్దికి
 పొడుగున
 పొడుగుకు
 ఇప్పుడు
 ఇప్పుటికి
 ఇప్పుడు
 అప్పుడు
 అప్పుడే
 పొడవున
 పొడవుకు
 పగటిలో
 అనుచున్నప్పుడు
 దినదినానికి
 దినదినమున్న
 కిక్రంగా
 గొట్టనా
 వెగిరంగా
 అప్పుడే
 తిన్నగా
 దాకా
 రాత్రిపగలున్న
 రాదాదికి
 నెలకు
 తిరిగి
 మరివెనకను

Kinddiki
 Poduguna
 Poduguku
 Ippudu
 Ippatiki
 Eppadu
 Appudu
 Ennatikennatiki
 Poddunne
 Podduguka
 Pagatilo
 Anudinamunnu
 Dinadinaniki
 Dinadinamunnu
 Sikramga
 Gobbuna
 Wegiranga
 Appude
 Tinnaga
 Daka
 Rātripagalunnu
 Iadadiki
 Nelaku
 Tirigi
 Mariwenakanu

Deorsum
 Atte
 Idem
 Jam, nunc
 Idem
 Quando
 Tunc
 Eternum
 Mane
 Vesper
 Meridie
 Quotidie
 Semper
 Idem
 Cito
 Mox
 Idem
 Statim
 Sensim, paulatim
 Usq, donec
 Noctu et interdiu
 Quotannis
 Omni mense
 Perum
 Vicissim

మల్లి
 ఓంకారేడు
 వంశనారేణు
 వంశనారేణు
 పుంశారణం
 అనెకమంట్లు
 అంత్రిమంట్లు
 అంత్రిమంట్లు
 అడుగడుగు
 కొంఘం
 నిండ్రి
 బహు
 శంకం
 అనెకం
 మిక్కిలి
 బంలు
 అట్లు
 అట్లు
 అట్లు
 పరిచ్ఛేదంగం
 అవశ్యం
 ప్రధానం
 అంధుకుగం
 లెస్సగా
 మంత్రాది

Malli
 Inkkatedu
 Wakasareinana
 Wakasatiledu
 Purwakalamlo
 Aneka-matlu
 Enni-matlu
 Anni-matlu
 Aduga dukku
 Konsham
 Nindda
 Bahu
 Shana
 Anekam
 Mikikili
 Saluna
 Etla
 Itla
 Atla
 Paritshedananganu
 Anashiamlo
 Wardaganu
 Enddukuganu
 Lessaga
 Mantshi di

Iterum
 Nondum
 Unquam
 Nunquam
 Olim
 Sape
 Quoties
 Toties
 Crebro
 Parum
 Plene, plurimum
 Valde
 Idem
 Multum
 Nimis
 Satis
 Quo modo
 Ita, sic
 Idem
 Protinus
 Subito
 Frustra
 Cur, quare
 Bene
 Idem

కాది	Kānidi	Male
నిబుంగున	Nidshamgane	Certe, verè
నిబుద్ధిగన	Nibaddigane	Verè
వింతికింతి	Wokatikokiti	Invicem
మాత్రం	Matram	Tantum modo, solum
అంతమాత్రం	Entta matram	Quantum
అంతమాత్రం	Inttamatram	Tantum
అంతమాత్రం	Attamatram	Idem
అవును	Unu	Imo, ita
లేదు	Ledu	Non
కాదు	Kadu	Minus
అదుగో	Idugo	En, ecce!
హిందీగ	Wonttiga	Scorsim
మరింత	Marinni	Demceps, postea, iterum

Adverbia, quorum Litera Initialis est *Aw* *E*, sunt In-
terrogativa; quorum Litera Initialis est *Aw* *f*, indicant rem
vel tempus et locum presentem; quorum Litera Initialis est *Aw*
A, rem vel personam etc absentem significant Quaedam Ad-
verbia, quae motum ad locum indignant, Primitivo terminationem
Dativi adjungunt. e. g. *Aw* *huc* : *Aw* *huc* : *hodie*,
ad hoc hodie, *auf* sunt etc.

Adverbia Derivativa sunt, ubi Nōmini Substantivo
Particula గాను apponitur

కీరప	kirpa	Gratia
కీరపగాను	kirpaganu	Gratiosè

k

బుద్ధి	Buddi	Ratio
బుద్ధిగాను	Buddigānu	Rationaliter
మృదువు	Murduvu	Mollities
మృదువుగాను	Murduvugānu	Molliter
మంజుచి	Manſchidi	Bonitas
మంజుచిగాను	Manſchidigānu	Bene
సత్యం	Satiam	Veritas
సత్యంగ్రాను	Satiamgānu	Verè

Alia Adverbia Derivativa formantur, quando Verbis Passivis particula తని ~~tantum~~ adſungitur, ſapius quoque Particula తని tantum adhibetur ſine Verbo Passivo

సైహింజుపడతని	Sinehiſſchaparatagīna	Amabiliter, debito
ప్రకారంగ్రాను	prakaramgānu	amandi modo
చొప్పుపడతనిండ్లిగాను	Wortaparatagin ^{nu} diſigānu	Tolerabiliter, apto
సర్వేశ్వరుడికితనిపట్ట	Sarweſurudi kitaginapra	remittendi modo
కారంగ్రాను	kāramgānu	Divinè, DEO con-
		venienti modo.

De Interjectionibus

Interjectiones in hac Lingua dantur paucae, et pauciores sunt, quae ſeparatim inveniuntur. Ad noſtrum Scopum ſufficiant, quae hic apponuntur

నా సర్వేశ్వరుడా	Na Sarweſuruda!	Mi DEUS!
నా జొక్క నెరమా	Na jokka netama!	Heu mea culpa

నెనుం దివెన్ద్రుం | Nenuidi schestino ? | Ah fecine hoc ego!

Interjectiones, quae seorsum observari solent, sunt.

అయ్యో	Ajjo	Lacrymantis
అబ్బా	Abba	Dolentis
నీ నీ, బా, వారి	Schi, tschi, po, wori	Indignantis
భూం - శాబాస్సు	Bala, Sha bāsu	Blandientis
పిలు - వాం	Pilu, ōi	Vocantis
వారి - వారి - వాపాం	Wori, woski, woki	
చుట్టి - స్వభావం	Getti, Srabawam,	Approbantis
వారి - అబ్బా	Om, Abba	Admirantis

De Conjunctionibus

Omnes Conjunctiones vel Verbis insunt vel ex Verbis formantur, excepta Conjunctione Copulativa: *et*, quae nominibus et verbis annectitur.

వాడుం న్న అదిన్ది	Wadunna-adinni	Ille et Illa
మిల్లిదిన్ది న్న డ్డిదిన్ది	Manschidinni schadda- dinni	Bonum et malum
జీవుడుం న్న బావుం న్న	Schinoidunna sāwanu	Vita et mors
తల్లిం న్ని తండ్రిం న్ని కొడుం	Tallinni-tandrinni kuma	Et mater et pater
కుడుం న్న	radunna	et filius

Huc referri potest Particula: *అదెదిన్దో* sine hoc, prater hoc, quae etiam vim conjungendi habet, et nihil aliud significat
h. 2.

quam copulam Et, vel particulam: non solum, sed etiam.

సర్వేశ్వరుడు మంముల	Sarwesurudu mamula	Credimus, quod
శలగచెరినారు అనించి	kalagacheshinatu aninchi	DEUS nos crea-
రక్షించునారు అనించి	rakshinshinatu aninchi	verit et redemerit
విశ్వశింధునాము	Wishwasindhanamu	
విరు యదచెరినారు అ	Wiru idisheshinatu a-	Ille hoc fecit et
నదింతాక పారిపోయినారు	nedingaka paripoinaru	aufugit

Quando Particula కందు repetitur, tunc habet significationem: Neg		
నంట్లకంకందు నంట్లకందు	Wanttakamkadu	Neg, oryza, neg
చంపంకందు పుంజింతంకందు	Papamkadu Puniamkadu	Neg, peccatum neg
నసుంపుకందు విపుంపుకందు	Nerunnukadu, nivunnu	Neg, ego, neg, tu

Hoc Neg, etiam exprimi potest per particulam తెదు
 సర్వేశ్వరుడికి వేడ్డవాడు Sarwesurudikipe danda DEUS nullum ha-
 తెదు సరిఅనవాడు teadu sari anwadu, bet se majorem neg
 Conjunctio Copulativa elegantissime adhibetur cum
 Particula నై: quae nil, nisi Et arguit.

సర్వేశ్వరుడు పక్షంకరిన	Sarwesurudu pat'sham	DEUS tum grati,
వారునై తిరిగిరినవారు	kaliginawarannei-niti	ofus tum justus est
నైపుంనార్గురు	kaliginawarannei annaru	
అమనోద్ధృంకరినొద్దినై	Ame saunddriamkaligin	Illa tum pulchra
అభిష్టృంకరినొద్దినై పుంపుది	dinnei-aishariamkaligin	tum dives est.
వారుబలంతెనవాడునై	dinnei annadi	
ద్ధిలినవాడునై పుంనార్గుడు	Wadu balam leni wadun,	Ille tum infirmus
	nei buddileni wadunnei an	tum imprudens est.

nadu

Quando Particula *et* uni tantum Nomini annectitur
tunc significat, *Etiam, Quoque*

ವಾಂಕಿಂವಿರೈಂಕಡ್ಡು	Wanikinri rokkam kattu	Ille etiam pecu- niam habet
------------------	------------------------	--------------------------------

ಓದಿಂವಿರೈಂವಲಮು	Idinri Rajawalenu	Hoc quoque facien- dum est.
---------------	-------------------	--------------------------------

Sin vero hac Particula *et* quoque, A djectivo Unus, a,
um annectitur, Significationem universalem accipit, e. g.

ವಕಡು ಅನ್ಯಾಂಸುಂಯ ಲೆದು	Wakadu ainanunnu ledu	Ne unus quidem
-------------------------	--------------------------	----------------

ವಕತೆ ಅನ್ಯಾಂಸುಂಯ ಲೆದು	Wakate ainanunnu ledu	Ne una quidem
-------------------------	--------------------------	---------------

ವಕೆಂವಿಲೆದು	Wakatinniledu	Ne unum quidem
------------	---------------	----------------

Conjunctiones Disjunctivae formantur vel per gemi-
nam Particulam ಅನ್ಯಾಂಸುಂಯ vel ವಕೆಂ etiam aliquando tres
et plures Disjunctiones in una Periodo occurrere solent.

ನನು ಅನ್ಯಾಂಸುಂಯ ೨ವ ಅನ್ಯಾಂಸುಂಯ	Nenu ainanunnu nina ainanunnu	Vel ego vel tu
---------------------------------	----------------------------------	----------------

ತಂವ್ವಡು ಅನ್ಯಾಂಸುಂಯ ವಲೆ ಅನ್ಯಾಂಸುಂಯ	Tammadu ainanunnu Schelle ainanunnu	Vel frater vel soror
--------------------------------------	--	-------------------------

ವಕೆಂವುಂವು ದಿ ವಕೆಂವುಂವು	Wakatiman schidi wakati	Aut bonum, aut malum.
------------------------	-------------------------	--------------------------

ವಕೆಂವುಂವು ದಿ ವಕೆಂವುಂವು	Wakati adajam tisukun	Vel lactum acci- piamus, vel dum,
------------------------	-----------------------	--------------------------------------

ದ್ವಾಮು ವಕೆಂವುಂವು ದಿ ವಕೆಂವುಂವು	damu wakati nasattam	num reportemus
-------------------------------	----------------------	----------------

Interrogationes saepius habent eandem vim Dis-
junctivam, adsumpta in fine Particula *೨ಂ*

నమో విదా
అదా విదా

Nero niwo
Ado wi do

Ego vel tu
Illa, l. Ille

Conjunctiones Conditionales Verbis ipsis insunt, saltem illis in dividuo annectuntur

మమ మంజుశ్రీయ
లవేశినప్పడు

Memu manseli krija
lu scheshinappadu

Cum bona ope,
ra faciamus.

వాడు కూకలు అం

ప్రసాదండ్రి

Wadu rakalu amp-
pi nā dante

Si ille pecuniam
mittat, l. miserit.

అప్పు తి సకా పొనా

Apputir saka, poi na,
dante

Si debitum haud
solverit.

నాదండ్రి

Conjunctiones Adversativa sunt sequentes

అతే

Ati

Atem, verum

అనాను

Atinānu

Veruntamen

అతేనా

Ateno

Sed

Conjunctiones concessiva vel Verbis insunt, vel artissime cum illis combinantur e. g.

శద్దా వాండ్లు సత్ శిష్యులను

Shaddawandlu sat shipoi
nānu

Etsi impij moti,
antur

పాపం మనలను వాసండ్రి

Papam manalonu wa,
samga unnappatikiani

Quamvis pecca-
tum intra nos ha-
bitet.

చంద్ర పుటి శింశ్రీ

Conjunctio Causalis est hac unica

అదేమండ్రి

Ademante

Namq, etenim

Conjunctiones Conclusiva sunt ha

e. g.

అనంద దువల్ల

Atinandduwalla

Igitur, ideo

అండ్లు కూకలు

Inddukugana

Propterea

అండ్లు కోసం

Inddukosam

Quam ob rem